

ÖVERSIKT ÖVER MEGATRENDER SOM PÅVERKAR LOKALA OCH REGIONALA MYNDIGHETER (LRG)

Innehåll

1. <i>Bakgrund</i>	2
2. <i>Urban och territoriell ojämlikhet</i>	2
3. <i>LRG:er och Covid-pandemin</i>	3
4. <i>LRG-arbetare genom pandemin</i>	3
5. <i>LRG:s finansiering och roll i återhämtningen</i>	4
6. <i>Privatisering kontra återkommunalisering</i>	5
7. <i>Den globala bostadskrisen</i>	6
8. <i>Omvandlingen av kollektivtrafiken i städerna</i>	6
9. <i>Städer, klimatförändringar och katastrofer</i>	7
10. <i>Digitalisering</i>	7
11. <i>Slutsatser</i>	8

ÖVERSIKT ÖVER MEGATRENDER SOM PÅVERKAR LOKALA OCH REGIONALA MYNDIGHETER (LRG)

1. Bakgrund

Trots effekterna av Covid-pandemin fortsätter prognoserna om urbanisering att förutsäga en alltmer urban värld. Stadsandelen av världens befolkning förväntas gå från 56,2 procent till 60,4 procent mellan 2020 och 2030.¹ Migrationen är en viktig bidragande faktor till urbaniseringen, oavsett om den sker internt (från landsbygd till stad) eller över gränserna. Internationell migration står för ungefär en tredjedel av stadstillväxten i de utvecklade länderna.² Före covid saknade mer än 1,8 miljarder människor i världen en lämplig bostad, över en miljard människor lever i informella bostättningar, 150 miljoner människor är hemlösa och ytterligare miljoner människor lider av otrygghet i fråga om bostadsförhållanden.³

Städernas ekonomier fortsätter att vara drivkrafter för den ekonomiska tillväxten och står för cirka 80 procent av världens BNP.⁴ Sysselsättningen i stadsområden utgör 38 procent av den globala arbetskraften och omfattar de flesta av de yrken som är exponerade för covid, t.ex. livsmedel, detaljhandel, tillverkning, turism och hotell- och restaurangbranschen.⁵ Städerna står för 70 procent av de globala koldioxidutsläppen och förbrukar två tredjedelar av världens energi.⁶

2. Urban och territoriell ojämlikhet

För mer än två tredjedelar av världens stadsbefolkning har inkomstskillnaderna ökat sedan 1980.⁷ Befintliga territoriella ojämlikheter har förvärrats av pandemin. Särskilt drabbade är invånarna i stadsområden, i områden som ligger i anslutning till städer och på landsbygden och som har begränsad tillgång till viktiga offentliga tjänster, t.ex. hälsovård, bostäder till överkomliga priser, säkra kollektiva transporter och sociala tjänster. Inkomstbaserad och rasifierad segregation i städerna har förvisat många till områden med social utslagning och våld, med små möjligheter till anständiga anställningsmöjligheter.

Bristen på rättvis tillgång till de sociala bestämningsfaktorerna för hälsa i stadsmiljöer – t.ex. säkra offentliga platser, grönområden, rekreation, digitala och kulturella tjänster – har lett till ytterligare negativa konsekvenser för den fysiska och psykiska hälsan hos utsatta befolkningsgrupper. Arbetslöshet, otillräcklig social trygghet samt privatisering av viktiga tjänster har haft en negativ inverkan på dem som inte har råd att betala för viktiga tjänster, särskilt kvinnor och flickor, otrygga, lågkvalificerade och informella arbetstagare, unga och äldre, rasifierade grupper, migranter och flyktingar samt hbtq-personer.

Pandemin har särskilt visat på den orättvisa som orsakas av bristen på investeringar i lokala offentliga tjänster, som exemplifieras av den "tjänsteökenbildning" som drabbar många områden, särskilt på landsbygden. I utvecklingsländerna har nedskärningar och underinvesteringar varit konsekvenserna av politiska val som lett till åtstramningar och en politik som endast omfattar digitala leveranser, medan offentlig infrastruktur och viktiga tjänster i det globala syd ofta är otillräckliga och/eller otillgängliga för många.

¹ UN Habitat, [World Cities Report](#), Nairobi, 2020.

² Ibid.

³ Cibrario, D., [Strong Public and Social Housing Services: A Key Asset in stopping Global Pandemics](#), PSI, Ferney-Voltaire, augusti 2020.

⁴ Världsbanken, [Urban Development](#), 20 april 2020.

⁵ Internationella arbetsorganisationen (ILO), [ILO Monitor: COVID-19 and the World of Work](#), femte upplagan, 30 juni 2020.

⁶ UN Habitat, [World Cities Report](#), Nairobi, 2020.

⁷ Ibid.

Samtidigt som myndigheterna har infört fysiska avstånd för att begränsa föroreningar har insikten om att många offentliga tjänster är livräddande i kristider, som den nuvarande, gjort begreppet "15-minutersstaden" populärt: en (åter)lokalisering av vitala offentliga tjänster, som sjukhus, skolor, barnomsorg, parker, postkontor och kulturlokaler, inom räckhåll för alla som kan gå eller cykla, även i syfte att stärka invånarnas livskvalitet och de lokala ekonomierna.

3. LRG:er och Covid-pandemin

Städer och regioner har stått i centrum för pandemin och dess reaktion. Under pandemins första fas hittades 90 procent av alla rapporterade fall i stadsområden.⁸ Det är dock på landsbygden som den högsta dödligheten har noterats. Detta kan förklaras av att de första smitthärdarna uppstod i de internationellt starkt sammankopplade globala städerna och territorierna, med ett stort antal små och medelstora företag som ingår i globala leveranskedjor. Virusnet nådde senare landsbygdsområden där det finns ett stort antal äldre och låginkomsttagare och där det finns färre sjukhus och intensivvårdsavdelningar än i städerna.⁹

LRG-arbetarna har i stor utsträckning erkänts för sin kritiska roll som frontlinjeaktörer, som den första myndighetsnivån som reagerar på medborgare och samhällen med konkreta åtgärder under hela pandemin. Många LRG har varit ledande när det gäller att prioritera folkhälsa framför ekonomiska intressen och har ibland infört nedstängningar och obligatoriskt munskydd på offentliga platser i strid med centrala statliga riktlinjer, som i Brasilien och i USA 2020.¹⁰

De har varit tvungna att snabbt anpassa de lokala offentliga tjänsterna till de oväntade och föränderliga utmaningar som pandemin innebär. De lokala grupperna har spelat en viktig roll i genomförandet av nedstängningar, strategier för testning och spårning samt vaccinationsutredningar. De har också lidit av brist på tillräckliga mänskliga och ekonomiska resurser för att göra detta¹¹, samtidigt som samordning mellan olika regeringsnivåer och LRG:s deltagande i utformningen och införandet av vaccinationskampanjer har varit sällsynt.¹²

4. LRG-arbetare genom pandemin

Arbetsstagare inom den lokala offentliga sektorn har stått i centrum för LRG:s insatser sedan pandemins början. Med många yrken i frontlinjen är deras etik och offervilja fortfarande avgörande för att upprätthålla och anpassa de offentliga tjänsterna och stödja tjänsteanvändare och samhällen. Arbetsstagarna inom LRG har dock ibland extremt svåra förhållanden, särskilt när det inte finns tillgång till personlig skyddsutrustning och god arbetsmiljö på arbetsplatsen, när personalstyrkan, utbildningen och arbetsverktygen är otillräckliga och när grundläggande fackliga rättigheter förvägras.¹³ Här är ett urval av de tjänster som LRG:s frontlinjearbetare (förutom hälsovård) har levererat till samhällen:

- *Hemtjänstpersonal och omsorgspersonal bland funktionshindrade* har stött de mest utsatta, genom att bryta de äldres isolering och tillgodose de funktionshindrades särskilda behov.
- *Begravningsarbetare* har haft den svåra uppgiften att begrava eller bränna de döda med värdighet och att följa familjerna genom sorgen, samtidigt som de har skyddat allmänheten från smitta.
- *Vatten- och sanitetsarbetare* har tillhandahållit dricksvatten för att människor på ett säkert sätt ska kunna tvätta händerna, dricka, rengöra, laga mat och äta under nedstängningar, samtidigt som de

⁸ FN, [COVID in an Urban World](#), Policy Brief, NY, juli 2020.

⁹ OECD, [Den territoriella effekten av COVID-19: Hantering av krisen på olika nivåer i förvaltningen](#), 10 november 2020.

¹⁰ BBC, [Covid: Brazil's Bolsonaro calls governors 'tyrants' over lockdowns](#), 22 mars 2021; Shear M. D., and Mervosh S., [Trump Encourages Protest Against Governors Who Have Imposed Virus Restrictions](#), NYT, 29 april 2020.

¹¹ FN, [COVID in an Urban World](#), Policy Brief, NY, juli 2020.

¹² OECD, [Den territoriella effekten av COVID-19: Hantering av krisen på olika nivåer i förvaltningen](#), 10 november 2020.

¹³ PSI, [Beyond health workers, millions more need better conditions to beat Covid-19](#), 26 mars 2020.

har behandlat avloppsvatten från hushåll och industrier, stoppat andra vattenburna sjukdomar och varnat för kontaminering och viruskoncentrationer i avloppsvatten.¹⁴

- *Avfallsarbetare* – som redan löper stor risk för kontaminering och sjukdom under normala förhållanden – har utsatt sig ytterligare för att på ett säkert sätt göra sig av med kontaminerat medicinskt avfall och hushållsavfall, vars volymer har ökat dramatiskt, samtidigt som de rengör och desinficerar offentliga utrymmen oftare än annars.¹⁵
- *Brandmän, ambulanspersonal och räddningspersonal* är ofta de första som tar hand om sjuka patienter i kritiskt tillstånd och förflyttar dem till sjukhus.
- *Arbetstagare inom offentliga bostäder och sociala tjänster* har stöttat dem som förlorat sitt levebröd och riskerat vräkningar, försörjt utsatta hushåll, hemlösa och andra människor i osäkra situationer, inklusive migranter och flyktingar.
- *Lokalpolisen* har varit tvungen att kontrollera offentliga platser för att se till att reglerna om social distansering efterlevs genom att informera allmänheten och upplösa grupper.
- *Barnomsorgs- och förskolepersonal* har säkerställt en viktig tjänst för sina kolleger inom den offentliga sektorn och har gjort det möjligt för människor att återgå till arbetet.
- *Arbetstagare inom den offentliga förvaltningen* har tillhandahållit arbetslöshetsförmåner och sociala förmåner, samtidigt som de har genomfört nya åtgärder för akut inkomststöd.
- *Kommunala bibliotekarier och kulturarbetare* har möjliggjort tillgång på distans för att erbjuda fortsatta kulturtjänster, upprätthålla människors psykiska hälsa och upprätthålla den sociala sammanhållningen i nedstängda samhällen.
- *Fängelsepersonal* har fortsatt att arbeta i en miljö med hög risk för spridning av viruset, samtidigt som de har hållit samhället säkert.

Trots att LRG-arbetarna dagligen bidrar stort till medborgare, tjänsteanvändare och samhällen har många arbetstagare och deras fackföreningar varit tvungna att kämpa med näbbar och klor för att få tillgång till personlig skyddsutrustning, grundläggande arbetsmiljöåtgärder och covid-vaccinationsprogram.

5. LRG:s finansiering och roll i återhämtningen

År 2021 förväntas LRG i världen ha förlorat i genomsnitt 15–25 procent av sina intäkter.¹⁶ I Afrika kan intäktsförlusterna uppgå till 60 procent. De extraordinära utgifterna, i kombination med minskade intäkter till följd av den ekonomiska nedläggningen, förlorade arbetstillfällena inom den formella och informella ekonomin, företagskonkurser och hushållens flyttning till olika områden för att de varit tvungna eller har valt det, har satt stor press på många LRG-ekonomier. LRG har också förlorat intäkter från hyror, avgifter för allmännyttiga tjänster och fastighetsskatt. Nedläggningar av företag har haft en negativ inverkan på uthyrningen av kommersiella utrymmen i offentliga fastigheter och har dämpat den lokala ekonomiska tillväxten. Områden som är alltför beroende av specifika ekonomiska verksamheter, t.ex. turism, tjänster och hotellverksamhet, har drabbats särskilt hårt av förlust av lokal konsumtion, parkeringsavgifter, moms och skatt på boende.

Kommuner med små medel, otillräckliga reserver och strikta budgetregler, vars befogenheter att hantera underskott och upplåning är begränsade, har varit särskilt missgynnade. Även om de flesta centralregeringar har vidtagit åtgärder genom att i viss utsträckning tillhandahålla mellanstatliga överföringar och bidrag, kan denna inkomstkris för de lokala och regionala myndigheterna, om den inte åtgärdas på medellång och lång sikt, undergräva målen för stadsutvecklingen, äventyra viktiga investeringar i social och fysisk infrastruktur och leda till nedskärningar av lokala offentliga tjänster och förlust av arbetstillfällen vid en tidpunkt då de behövs som mest, vilket förvärrar sociala och territoriella ojämlikheter och äventyrar återhämtningen.

¹⁴ PSI, [Sanitetsarbetare spelar en nyckelroll för att bryta smittkedjan](#), 17 april 2020.

¹⁵ Jowziack, G., [Clinical waste collectors - unprotected, untrained, underpaid and undervalued](#), Equal Times, 5 juli 2021.

¹⁶ FN, [COVID in an Urban World](#), Policy Brief, NY, juli 2020.

De lokala grupperna kommer att spela en nyckelroll i återhämtningen och återuppbyggnaden. Nästan alla länder har antagit återhämtningspaket vars omfattning överträffar dem som antogs efter finanskrisen 2008.¹⁷ Många har planerat historiskt höga offentliga investeringar i lokala offentliga tjänster och fysisk infrastruktur - bland annat inom hälsa, vård, vatten och sanitet, avfallshantering, kollektiva bostäder, kollektivtrafik, vägar, broar, järnvägar och ren energi – som är avgörande för en god återhämtning och framtida motståndskraft. Det är dock bara ett fåtal länder som har involverat och/eller samrått med de lokala minoritetsgrupperna om utformningen av återhämtningspaketet och genomförandestrategierna.

Den territoriella dimensionen av återhämtningspaketen kommer dock att vara avgörande för att stödja de lokala regionala grupperna att stärka sin leveranskapacitet och innovation för alltmer efterfrågade lokala tjänster, t.ex. hälsa, socialt skydd, vård, bostäder, stöd till små och medelstora företag och korta försörjningskedjor. Som en del av det kommunala sociala tjänsteutbudet har till exempel staden Barcelona inrättat en kommunal tandläkartjänst för utsatta invånare, där tandvård tillhandahålls till överkomliga priser eller gratis.¹⁸ Dessutom har staden inrättat ett integrerat centrum för användare, arbetstagare och leverantörer av vårdtjänster för att främja öppenhet, utbyte och anständiga och högkvalitativa tjänster och arbetsvillkor.¹⁹ De lokala grupperna kommer att stå i centrum för strategier för att bygga upp motståndskraft och beredskap inför framtida samtidiga kriser, inklusive klimatförändringar.

6. Privatisering kontra återkommunalisering

Det kollektiva erkännandet av de offentliga tjänsternas livräddande karaktär och det uppenbara misslyckandet med privatiseringen i vissa länder och territorier har stärkt samhälleliga och institutionella krav på återkommunalisering/privatisering.²⁰ År 2020 lanserade den kanadensiska fackföreningen för offentliganställda (CUPE) den landsomfattande kampanjen "FixLongTermCare" för att ta bort vinstintresset från långtidsvården inom äldreomsorgen, och krävde att den kanadensiska regeringen skulle ta över och investera i äldreboenden för långtidsvård och fastställa en nationell kvalitetsstandard för tjänsterna och säkra, anständiga arbetsvillkor för personalen i alla kanadensiska provinser. I Frankrike har regeringens projekt för att dela upp och ytterligare privatisera det 75 år gamla nationella vertikalt integrerade energibolaget lagts på is efter att en koalition av franska energifackföreningar, nationella och lokala valda representanter och experter lanserat kampanjen "²¹För en offentlig energi" (*Pour une énergie publique*). Public Futures – den enda tillgängliga globala databasen om avprivatisering – fortsätter att registrera en regelbunden ström av återkommunaliseringar: över 1 500 fram till augusti 2021.

Samtidigt fortsätter de gamla åtstramningsreflexerna och privatiseringskrafterna att bevaka övertagandet av lukrativa, vitala offentliga tjänster och gemensamma nyttigheter. I Brasilien utnyttjas krisen i den nuvarande politiska miljön för att påskynda privatiseringen av lönsamma statsägda företag som i årtionden har varit starka fästen för användare och samhällen när det gäller offentliga tjänster inom energi, vatten, post och livsmedelsförsörjning. Den brittiska regeringen driver ett nytt lagförslag om hälso- och sjukvård som skulle omforma den nationella hälso- och sjukvårdstjänsten (NHS) till ett "integrerat vårdssystem" enligt modellen för amerikanska privata vårdföretag, med en blandad beslutsfattande styrelse där offentliga institutioner, t.ex. lokala råd, skulle dela på makten med vinstdrivande företag. I Belgien privatiserar kommunfullmäktige i Antwerpen den lokala vården och de sociala tjänsterna vid en tidpunkt då det behövs mer – inte mindre – personal och infrastruktur.²²

¹⁷ OECD, [Den territoriella effekten av covid-19: Hantering av krisen på olika nivåer i förvaltningen](#), 10 november 2020.

¹⁸ Ajuntamiento de Barcelona, [tandläkare för sårbara personer](#).

¹⁹ Ajuntamiento de Barcelona, [Barcelona Cuida](#).

²⁰ "Återkommunalisering är en återgång av offentliga tjänster från privat kontroll och/eller ägande i någon form till fullt offentligt ägande, förvaltning och demokratisk kontroll. Återkommunalisering innebär att kommuner och regionala myndigheter återtar privat ägda och/eller förvaltade tjänster som är beställda, omfattas av koncession eller finansieras av offentliga organ. Termen betonar den subnationella dimensionen av att återföra offentliga tjänster till offentligt ägande i territorier och samhällen." V. Wegmann, [Taking Our Public Services Back In-House](#), PSIRU-PSI, Greenwich, Storbritannien och Ferney-Voltaire, Frankrike, september 2020, s. 10.

²¹ Tribune collectif, [L'EDF: l'acte final d'un long démantèlement du service public de l'énergie en faveur du privé](#), Le Monde, 10 februari 2021.

²² Cibrario, D. "Now is the time to reclaim public services", Spotlight for Sustainable Development Report 2021, kommande.

7. Den globala bostadskrisen ²³

Även om de rättsliga ramarna som ligger till grund för bostadspolitiken och fördelningen av resurser vanligtvis fastställs på nationell nivå är det ofta lokala och regionala myndigheter som ansvarar för genomförandet av den lokala bostadsutvecklingen och för förvaltningen av offentliga och sociala bostadsbestånd och tillhörande tjänster. Under de senaste årtiondena har bostäderna finansialiserats och blivit ett favoritmål för stora privata investerare och företag, banker, riskkapitalbolag och pensionsfonder. År 2016 uppskattades det globala värdet av bostadsfastigheter till 163 biljoner US-dollar, vilket är mer än hälften av värdet av alla globala tillgångar och mer än dubbelt så mycket som världens totala BNP. Den ökande massutrymningen och populariseringen av plattformar för korttidsuthyrning på nätet har förvärrat detta fenomen. I de fall de har funnits har offentliga och sociala bostäder minskat eller avvecklats.

Fasta heltidsanställningar är därför inte en garanti för tillgång till en rimlig och lämplig bostad till rimligt pris. Bristen på bostadsägande och hyresrätter till överkomliga priser och försäljningen/privatiseringen av offentliga och sociala bostadsbestånd har redan drivit många arbetstagare – inklusive de som arbetar inom viktiga lokala offentliga tjänster – till utkanten eller utanför sina städer. Dessa arbetstagare måste nu utstå långa pendlingsresor, lever ofta under osäkra förhållanden och har knappast tillgång till samma tjänster som de som har råd att bo i mer välbärgade områden.

Bristen på tillgång till anständiga bostäder har förvärrats av pandemin och har ökat ojämlikheten. För många har begränsad eller ingen inkomst under pandemin utan ett adekvat socialt skyddsnetz²⁴ inneburit en ökning av osäkra besittningsförhållanden, vräkningar och överbefolkning i bostäder av låg kvalitet, vilket bidrar till att upprätthålla smittspridningen bland de missgynnade. I de fall då det finns dåligt eller begränsat bostadsutrymme har beslut om nedstängningar också lett till ökat våld i hushållen, särskilt mot kvinnor och barn.

8. Omvandlingen av kollektivtrafiken i städerna

Kollektivtrafiken är det mest effektiva systemet för att möjliggöra rättvis tillgång till rörlighet och viktiga offentliga tjänster. För miljontals människor världen över är kollektivtrafiken det enda alternativet för att nå sjukhus, skolor, förskolor, vård, folkbokföringsmyndigheter, bibliotek och de många andra offentliga tjänster som möjliggör mänskliga rättigheter och ett värdigt liv.²⁵ De är också viktiga för att förbinda landsbygden med städer och tätorter och vice versa. Ändå har bara hälften av världens befolkning bekväm tillgång till kollektivtrafik.²⁶

Covid-relaterade restriktioner och oro för stadstransporter har lett till en minskning av antalet passagerare och minskade intäkter från tjänsterna. Medan vissa har återgått till individuella privata motordrivna transporter (bilar, motorcyklar) och andra koldioxidintensiva medel som står i strid med kampen mot klimatförändringar och luftföroreningar, har andra övergått till cyklar, elcyklar, sparkcyklar och andra former av individuella transporter eller självbetjäningstransporter.

Många lokala och regionala regeringar har uppmuntrat användningen av cyklar framför bil- och motorcyklar – i vissa fall genom att erbjuda ekonomiska incitament för att köpa elcyklar eller skapa/utöka nya cykelbanor – men de har också ställts inför nya utmaningar när det gäller reglering av stadstrafik, företag inom gig-ekonomin, förvaltning av offentliga rum och fotgängares säkerhet. I avsaknad av nationella bestämmelser har städer som Paris och Bogotá utfärdat kommunala bestämmelser som övervakas av den lokala polisen.

²³ Cibrario, D., [Strong Public and Social Housing Services: A Key Asset in stopping Global Pandemics](#), PSI, Ferney-Voltaire, augusti 2020.

²⁴ 2017 hade 5,2 miljarder människor (71 procent av världens befolkning) otillräckligt eller inget socialt skydd. ILO, [World Social Protection Report 2017-19](#), Genève 2017.

²⁵ PSI-ITF, [Framtidens kollektivtrafik](#), mars 2021.

²⁶ UNDESA, [SDG11. Gör städer och mänskliga bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara](#).

Kollektivtrafiken är också en förutsättning för att vi ska kunna uppnå den ekologiska omställning som är så brådskande. Ökade investeringar i kollektivtrafikinfrastuktur kan bidra till att minska luftföroreningarna från transporter med upp till 45 procent i vissa städer, vilket leder till bättre folkhälsa och längre förväntad livslängd över hela världen. Dessutom kan utsläppen från stadstransporter halveras fram till 2030, vilket är ett avgörande steg för att uppnå målen i Parisavtalet och hålla den globala temperaturökningen under 1,5 °C.²⁷

9. Städer, klimatförändringar och katastrofer

De lokala och regionala gruppernas roll som frontlinjeaktörer måste stärkas i och med att flera kriser sammanfaller: klimatförändringar, pandemier, extrema väderhändelser och jordbävningar, men även migrationsströmmar och konsekvenserna av krig och förflyttningar kräver att de lokala och regionala grupperna fortsätter att engagera sig på flera fronter.

I detta sammanhang kan endast starka lokala offentliga tjänster, med tillräckligt bemannade, resursstarka och kvalificerade lokala offentliga tjänstemän som arbetar under säkra och anständiga arbetsvillkor, garantera den effektivitet och motståndskraft som lokala och regionala grupper och nationella regeringar behöver för att kunna möta medborgarnas och lokalsamhällenas krav, samtidigt som de möter de globala utmaningarna i vår tid.

10. Digitalisering

Covid har snabbt påskyndat digitaliseringen av LRG-tjänsterna eftersom de snabbt var tvungna att anpassa tjänsteleveransen till distansarbete och interaktion med användarna. Medan vissa större förvaltningar redan hade inlett digitaliseringsprocesser har många medelstora och små LRG med liten personal, få resurser och begränsad tillgång till bredbandsanslutning haft svårt att hänga med, särskilt efter att ha genomgått år av åtstramningar och anställningsstopp.²⁸ Eftersom 3,6 miljarder människor fortfarande var offline under 2019²⁹ har territoriella och rurala-urbana ojämlikheter i digital tillgång genom covid inneburit att medan vissa platser kunde övergå till digital leverans eller förbättring av vitala tjänster som utbildning och hälsovård, tack vare tillgång till snabba internetanslutningar, datortillgång och digital kompetens, kunde många andra inte göra det.

När det gäller LRG-tjänster och yrken som kan "digitaliseras" har distansarbete också resulterat i ökade möjligheter till digital externalisering/utlokalisering av arbetsuppgifter med lågt mervärde och/eller utbytbara uppgifter (textbehandling, databashantering, forskning, översättningstjänster, kundtjänst etc.). Omvänt har höginkomsttagare och högkvalificerade arbetstagare flyttat utanför stadsområden för att hitta en bättre balans mellan arbete och privatliv, antingen permanent eller tillfälligt ("digital nomadism"). Dessa trender har potential att påverka sysselsättningen inom LRG-tjänster, särskilt inom kontorsrelaterade och kunskapsbaserade yrken. De kan också påverka stadsplaneringen när det gäller investeringsplaner för utveckling av kontorsutrymmen och kan bidra till att främja återbefolkningen av stadsnära områden och landsbygdsområden, dock beroende på hur stor den digitala klyftan mellan stad och landsbygd är.

LRG:s lednings-, grupp- och övervakningsmetoder har förändrats och det har varit en brant inlärningskurva för både arbetstagare och arbetsgivare. Det har uppstått nya arbetsmiljöfrågor i LRG, särskilt när det gäller videokonferensrelaterade arbetsmiljörisiker och psykosociala risker, trötthet, synproblem, arbetstid, hyperuppkoppling och dålig ergonomi vid hemarbete, men också övervakning av arbetstagare på distans, digitalt tryck och arbetstagarnas integritet. Omvänt har LRG:s digitalisering i vissa fall möjliggjort snabbare

²⁷ PSI-ITF, [Framtidens kollektivtrafik](#), mars 2021.

²⁸ PSI [Nedstängning driver igenom digitaliseringen i italienska offentliga tjänster](#), 18 april 2020.

²⁹ ITU, [New ITU data reveal growing Internet uptake but a widening digital gender divide](#), 5 november 2019.

kommunikation och samordning mellan olika tjänster. I Italien har till exempel digitalt informations- och dokumentationsutbyte mellan de lokala hälsovårdscentralerna och folkbokföringen snabbt blivit en ny vana för att minimera de mänskliga interaktionerna vid utfärdandet av dödsattester och födelseattester. Digitaliseringsprocessen har fungerat bäst när arbetstagarna och deras fackföreningar har deltagit på ett meningsfullt sätt från början, som i Norge.³⁰

11. Slutsatser

Den miljö som LRG-arbetarna och deras fackföreningar verkar i är fortfarande extremt utmanande. Målen för hållbar utveckling är i stort sett inte på rätt spår och ojämlikheten ökar, samtidigt som klimatkrisen redan visar prov på sina förödande effekter. I detta sammanhang kommer LRG-yrken och lokala offentliga tjänster att vara viktigare och behövas mer än någonsin. Även om LRG-arbetarnas bidrag i princip erkänns, återstår konkreta åtgärder för att säkra den framtida kapaciteten hos viktiga lokala offentliga tjänster för att möta nuvarande och framtida kriser genom att säkerställa tillräckliga personalnivåer, kompetens och anständiga arbetsvillkor samt betala ordentliga löner.

Samtidigt som återkommunaliseringarna fortsätter och de offentliga investeringarna ökar, är det frestande med åtstramningar och privatiseringar som hotar, eftersom underskotten förblir en stor utmaning för många lokala och regionala regeringar i avsaknad av omfattande reformer för att stärka de kommunala skattesystemen och hitta långsiktiga finansieringslösningar. Innovativa lösningar och initiativ på lokal nivå visar dock på hopp och möjligheter för framtiden, särskilt när mekanismer för lokalt deltagande införs, med deltagande av det civila samhället, arbetstagare och fackföreningar. LRG-arbetstagarnas expertis och kunskap kommer att vara avgörande för att frigöra innovationspotentialen i lokala offentliga tjänster.

Om de lokala fackliga grupperna ska kunna möta den nuvarande och framtida krisen på ett effektivt sätt är de anställda i de lokala fackliga grupperna och deras fackföreningar viktiga samtalspartner och bör erkännas och värderas som viktiga partner, inte bara för kollektiva förhandlingar utan också för utveckling och genomförande av politiken.

³⁰ Monsen, N., [Norska kommunala fackföreningar undertecknar trepartsavtal om arbetstagarinflytande och social dialog i samband med digitaliseringen av den offentliga sektorn](#), PSI, 6 februari 2018.